

מו"פ ערבה דרומית דוח שנתי 2014**תחום:** מהאבקה עד גדיד ב'מג'הול'**שם התכנית:** השראת שלפוח ודילוג שלב ב'מג'הול'**מספר מוקד פנימי:** 82218**חוקר אחראי:** אבי סדובסקי – מו"פ ערבה דרומית**מועד התחלה וסיום המחקר:** התחלה 01/01/2014 סיום 31/12/2016**שלב המו"פ:** מחקר נמשך**רקע תאור הבעיה ומטרות המחקר:**

לפרי הזן 'מג'הול' שני פגעים פיזיולוגים עיקריים הפוגעים באיכותו האסתטית - שלפוח ודילוג שלב. מקובל לשייך התפתחות תופעות אלה לתנאים האקלימיים. השלפוח, מצב בו נפרדת הקליפה מהציפה של הפרי הבשל מופיע במהלך התייבשות הפרי במעבר מבוחל לצמל. תופעות השלפוח מופיעות גם במהלך אחסון הפרי, אם כי הן נגרמות עוד לפני הקטיפ. עוצמת השלפוח משתנה, משנה לשנה בהתאם למזג האוויר (טמפרטורות יום ולילה, לחות), מיקום המטע (התופעה נדירה יחסית בערבה והופכת נפוצה יותר ככל שהמטעים מצפינים לאזור ים המלח, הערבה והעמקים הצפוניים), מועד הגדיד (בפרי בכיר רק מעט שלפוח, בפרי אפיל – הרבה יותר), מצב הבשלת הפרי בגדיד, ושיטת ההבחלה וייבוש פרי לא בשל. במטעים הסובלים מרמת שלפוח גבוהה נגרם נזק כלכלי משמעותי מהתופעה. "דילוג שלב" הוא מצב בו הפרי מאבד מים בטרם הסתיים תהליך ההבשלה. תופעה זו קשורה כנראה לארועי חום קיצוניים במהלך הגדילה או בעת שבירת הצבע של הפרי. חלקי הציפה בהם ארע דילוג שלב נשארים צהובים וקשים, מכילים פחות סוכר, ומתעכב פרוק הסוכרוז (דו סוכר) לפרוקטוז וגלוקוז (חד סוכרים); לכן פרי "מדלג שלב" הוא בדרגת איכות נמוכה. היות ושתי תופעות אלה קשורות למזג האוויר, הבנת השפעתו תאפשר לצפות מראש את הופעתן ואולי תאפשר להתמודד איתן ולהפחית את נזקייהן. תאי הגידול מבוקרי האקלים (פיטוטרונים ניידים) שהותקנו על אשכולות מג'הול במו"פ ערבה דרומית יכולים לשמש לחקר התופעות ע"י השראת משטרי טמפרטורה ולחות שונים סביב האשכול בשלבי הגידול השונים. ב- 2013 הצלחנו באופן חלקי להשרות שלפוח באשכול שהוכנס לקראת ההבשלה לתא עם טמפרטורה נמוכה ולחות גבוהה.

מטרות העבודה:

בחינת השפעת הטמפרטורה והלחות על התפתחות דילוג שלב ושלפוח באשכולות מג'הול לא מנותקים בתאי גידול עם בקרה אקלימית.

מהלך המחקר ושיטות העבודה:

מאמצע יולי 2014 מבוצעים חמישה טיפולי טמפרטורה ולחות, באמצעות פיטוטרונים ניידים על שני עצים (הניסוי נעשה בשתי חזרות בנות אשכול אחד, אשכול לטיפול בכל עץ): התנאים הנבדקים הינם טמפרטורה ממוזגת ויובש, טמפרטורה ממוזגת + לחות גבוהה, תנאים חמים ויובש, תנאים חמים + לחות, היקש ללא טיפול.

תוצאות

המערכת לא עבדה ע"פ התכנית מבחינת רמות הלחות. התוצאות שהתקבלו לא היו שונות בין הטיפולים השונים. במידה וימצא פתרון לבעיית הלחות נבצע את התכנית לקראת גדיד 2015.